Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0156

Financijska pismenost i sve veći utjecaj financijskih influencera u kontekstu unije štednje i ulaganja

Rezolucija Europskog parlamenta od 30. travnja 2026. o financijskoj pismenosti i sve većem utjecaju financijskih influencera u kontekstu unije štednje i ulaganja (2025/2209(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir izvješće skupine G20 i Međunarodne mreže za financijsko obrazovanje Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD INFE) o financijskoj pismenosti odraslih osoba u zemljama skupine G20, objavljeno 8. srpnja 2017.,

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/1808 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o izmjeni Direktive 2010/13/EU o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) u pogledu promjenjivog stanja na tržištu[1],

– uzimajući u obzir okvir EU-a i OECD-a za financijske kompetencije odraslih u Europskoj uniji, objavljen 11. siječnja 2022.,

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama)[2],

– uzimajući u obzir tematsko izvješće Zajedničkog odbora europskih nadzornih tijela o nacionalnim inicijativama za financijsko obrazovanje o digitalizaciji, s naglaskom na kibernetičkoj sigurnosti, prijevarama i obmanama, objavljeno 12. siječnja 2023.,

---

1 SL L 303, 28.11.2018., str. 69., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj.

2 SL L 277, 27.10.2022., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.

– uzimajući u obzir dokument koji je u veljači 2024. objavio centar za strateško promišljanje Bruegel naslovljen „The state of financial knowledge in the European Union” (Stanje financijskog znanja u Europskoj uniji),

– uzimajući u obzir istraživanje Eurobarometra Flash 525 o praćenju razine financijske pismenosti u EU-u, objavljeno u srpnju 2023.,

– uzimajući u obzir okvir EU-a i OECD-a za financijske kompetencije djece i mladih u Europskoj uniji, objavljen 2. listopada 2023.,

– uzimajući u obzir dokument koji je 6. veljače 2024. objavilo Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala naslovljen „Warning – For people posting Investment Recommendation on social media” (Upozorenje za osobe koje objavljuju preporuke o ulaganjima na društvenim mrežama),

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 14. svibnja 2024. o financijskoj pismenosti,

– uzimajući u obzir izvješće OECD-a od 27. lipnja 2024. naslovljeno „PISA 2022 Results (Volume IV): How Financially Smart Are Students?” (Rezultati PISA-e 2022. (sv. IV.): kolika je razina financijske pismenosti učenika?),

– uzimajući u obzir završna izvješća odbora Međunarodne organizacije nadzornih tijela za vrijednosne papire (IOSCO) iz svibnja 2025. naslovljena „Finfluencers” (Financijski influenceri), „Online Imitative Trading Practices: Copy Trading, Mirror Trading, Social Trading’ (Internetske imitacije trgovačkih praksi) i „Digital Engagement Practices (DEPs)” (Prakse digitalnog angažmana) objavljena u svibnju 2025.,

– uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora o financijskoj pismenosti i obrazovanju Europljana, usvojeno 17. srpnja 2025.,

– uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 30. rujna 2025. o strategiji EU-a za financijsku pismenost (COM(2025)0681),

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora za kulturu i obrazovanje,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A10-0082/2026),

A. budući da je financijska pismenost ključna životna vještina i temeljni instrument koji građanima omogućuje da bolje upravljaju svojim osobnim i obiteljskim proračunom i uključe se u produktivna ulaganja i poduzetništvo, što će ih dovesti do informiranih i

primjerenih odluke o štednji, planova za mirovinu te drugih ciljeva i ulaganja; budući da je financijska pismenost neophodna za izbjegavanje prijevara, dezinformacija i pretjeranog zaduživanja te stoga mora uključivati snažno obrazovanje o digitalnim financijama, kibernetičkoj sigurnosti i prepoznavanju financijskih prijevara na internetu; budući da bi javne institucije, posebno neovisni regulatori, i civilno društvo trebali imati ključnu ulogu u tom pogledu;

B. budući da bi se smanjenjem prekomjerne složenosti pravnog okvira kojim se uređuje financijski sustav u Uniji poboljšala njegova dostupnost;

C. budući da financijska pismenost omogućuje ljudima da razumiju što su dug, financijska tržišta, oporezivanje i osiguranje kao alat za upravljanje rizicima, što im pomaže da upravljaju financijskim rizicima, donose informirane odluke i planiraju mirovinu; budući da zbog toga razumijevanje načina na koji novac funkcionira ne bi trebalo biti nešto izvanredno, već nužan preduvjet za osobnu financijsku slobodu; budući da dokazi pokazuju da postoji povezanost između viših razina financijske pismenosti i veće financijske uključenosti; budući da je financijska pismenost koncept usmjeren na ishod kojim se mjeri financijska osviještenost, znanje, vještine, stavovi i ponašanja potrebni za donošenje dobrih financijskih odluka i u konačnici postizanje financijske dobrobiti;

D. budući da više razine financijske pismenosti mogu motivirati građane da učinkovitije štede, pametnije ulažu i aktivno sudjeluju na tržištima kapitala, čime se promiču uključiv rast i inovacije u svim državama članicama, doprinosi makroekonomskoj stabilnosti i smanjuju nejednakosti;

E. budući da istraživanje Flash Eurobarometra Komisije o financijskoj pismenosti u EU-u iz 2023. ukazuje da je potrebno poboljšati financijsku pismenost u Europi jer rezultati pokazuju da samo 18 % građana EU-a ima visoku razinu financijske pismenosti, uz velike razlike u tom pogledu među pojedinačnim državama članicama, pri čemu se postotak građana koji pokazuju visoku razinu financijske pismenosti kreće od 11 % u dvije zemlje do više od 25 % u samo četiri zemlje;

F. budući da prema istraživanju Eurobarometra gotovo polovina odraslih osoba u Uniji nema dovoljno ušteđevine za hitne slučajeve kojom bi mogli pokriti tromjesečne životne troškove, a 16 % uopće nema ušteđevinu za hitne slučajeve; budući da ti čimbenici, zajedno s visokom upotrebom potrošačkih kredita u nekim regijama, povećavaju rizik od prezaduženosti, slabe sposobnost kućanstava da odgovore na iznenadne događaje i mogu negativno utjecati na gospodarsku i socijalnu koheziju te sposobnost usmjeravanja štednje prema produktivnim ulaganjima u realno gospodarstvo;

G. budući da je prema istraživanju Eurobarometra iz 2023. samo 38 % ispitanika u Uniji sigurno u to da je investicijsko savjetovanje koje dobivaju od svoje banke, osiguravatelja ili financijskog savjetnika prvenstveno u njihovu najboljem interesu, dok 45 % ne vjeruje u to;

H. budući da rezultati nedavnih anketa na razini EU-a pokazuju da u cijeloj Uniji u prosjeku svaka druga odrasla osoba može točno odgovoriti na najmanje tri od pet osnovnih pitanja iz područja financija, što ukazuje na trajne nedostatke u razumijevanju inflacije, složenih kamata, koncepata rizika i povrata te diversifikacije; budući da je važno te ankete uzeti u obzir kako bi se identificirale ključne vještine i moguće daljnje mjere;

I. budući da globalni izgledi za male ulagatelje za 2024. („2024 Global Retail Investor Outlook”) pokazuju da je financijsko znanje i kratkoročno i dugoročno negativno povezano s financijskom nestabilnošću, što pokazuje da je vjerojatnije da će pojedinci koji imaju više financijskog znanja imati odgovarajuća sredstva za mirovinu;

J. budući da nedostatak financijske pismenosti nerazmjerno utječe na žene, mlade i starije građane te na one s nižim prihodima ili slabijim formalnim obrazovanjem te na najranjivije skupine u društvu;

K. budući da bolja financijska pismenost doprinosi socijalnoj uključenosti, pomaže u smanjenju nejednakosti te podupire i osnažuje ranjive ili marginalizirane skupine;

L. budući da je sudjelovanje malih ulagatelja na tržištima kapitala i dalje neujednačeno među državama članicama te da je veća financijska pismenost povezana s povećanom financijskom otpornošću i prihvaćanjem ulaganja;

M. budući da studije pokazuju da prije svega ulagatelji iz generacije Z (tj. osobe rođene između 1997. i 2012.) uglavnom koriste društvene mreže, internetske pretrage i osobne veze kako bi naučili o ulaganjima i financijskim pitanjima; budući da su prema izvješću „Global Retail Investor Outlook” za 2024. društvene mreže postale dominantan izvor informacija za mlađe dobne skupine;

N. budući da digitalna tranzicija širi pristup štednim i investicijskim proizvodima, ali i povećava izloženost građana agresivnim marketinškim strategijama i internetskim prevarama, zbog čega digitalizacija predstavlja i priliku i rizik;

O. budući da politika EU-a o financijskoj pismenosti može biti uspješna samo ako je popraćena lako dostupnim financijskim instrumentima prilagođenima riziku;

P. budući da su se platforme za javno-privatnu suradnju i paneuropske inicijative pokazale učinkovitima u mobiliziranju škola, civilnog društva i industrije u državama članicama;

Q. budući da je financijska pismenost među poduzetnicima te malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi) ključan ali podcijenjen aspekt otpornosti i konkurentnosti EU-a koji zahtijeva namjensko praćenje i prilagođene programe;

R. budući da se u Komisijinoj Strategiji za potrošače do 2030. digitalna pravednost, provedba pravila i prekogranični pristup financijskim uslugama za građanstvo stavljaju u središte konkurentnosti te se uključuje provedba strategije EU-a za financijsku pismenost i uvođenje štednih i investicijskih računa;

S. budući da se u Strategiji za potrošače do 2030. predlaže akt o digitalnoj pravednosti kako bi se riješio problem tamnih obrazaca, dizajna koji stvara ovisnost i problematičnih praksi influencera, uz snažniju zaštitu maloljetnika; budući da se u tog strategiji najavljuje akcijski plan EU-a za borbu protiv internetskih prijevara, čiji je cilj poboljšanje preventivnih mjera, povećanje učinkovitosti djelovanja tijela kaznenog progona i jačanje potpore žrtvama prijevara, čime se dopunjuje provedba Akta o digitalnim uslugama;

T. budući da se društvene mreže sve više koriste za širenje i razmjenu informacija o financijskim tržištima te strategijama i proizvodima ulaganja, kao i raspravu o njima, i da u tom kontekstu uloga financijskih influencera („finfluenceri”) otvara nove mogućnosti u području informiranja i uključivanja građana, no da može predstavljati i rizike, kao što su sukobi interesa, zavaravajuće oglašavanje, pogrešne informacije ili prijevarna komunikacija, što stvara stvarne rizike u obliku neprimjerenih ulaganja;

U. budući da porast sofisticiranih internetskih financijskih prijevara, koje se temelje na zloupotrebi novih tehnologija i umjetne inteligencije mora biti poziv za jačanje digitalne financijske pismenosti kako bi se potrošačima omogućilo ne samo da razumiju osnovne financijske koncepte već i da znaju kako se zaštititi u sve složenijem, brzom i lako dostupnom digitalnom okruženju; budući da financijske prijevare, uključujući pokušaje financijskih prijevara, narušavaju povjerenje u financijski sustav te naglašavaju da internetske platforme i tražilice imaju posebnu odgovornost za identificiranje i ublažavanje rizika od prijevara povezanih s internetskih ulaganjima;

V. budući da u nekim slučajevima, na primjer kad svojoj publici pružaju informacije o financijskim poslovima, finfluenceri djeluju na način sličan pružateljima medijskih usluga, ali pritom ne podliježu regulatornim ili samoregulatornim instrumentima koji se odnose na

transparentnost i standarde kvalitete komercijalne komunikacije ili točnost, pouzdanost ili istinitost pruženog sadržaja;

W. budući da su neke države članice počele kvalificirati influencere, uključujući finfluencere, kao audiovizualne medijske usluge na zahtjev u skladu s Direktivom o audiovizualnim medijskim uslugama, no kada je riječ o ukupnom zakonodavnom okruženju koje se odnosi na influencere, u Uniji su prisutne velike razlike;

X. budući da su pouzdanost, uključivost i transparentnost u digitalnoj komunikaciji financijskih influencera ključni preduvjeti da se zadrži povjerenje javnosti u njihov rad;

Y. budući da se digitalni mediji kratkog formata sve više koriste kao primarni izvor financijskih informacija, no da im može nedostajati kontekst ili nisu provjereni;

Z. budući da je poticanje i podupiranje sudjelovanja malih ulagatelja ključno za unapređenje unije štednje i ulaganja te za poboljšanje dugoročne financijske sigurnosti i blagostanja za sve Europljane, uz istodobno smanjenje nejednakosti;

Financijska pismenost – zajednički napori i zajednička odgovornost

1. shvaća da je promicanje financijske pismenosti te provedba programa i inicijativa diljem Europe ključan i horizontalan prioritet EU-a i njegovih država članica te važan uvjet za jamčenje jednakih financijskih mogućnosti za njegove građane jer trenutačna niska razina financijske pismenosti ugrožava konkurentnost EU-a, povećava nejednakosti i ometa mala ulaganja u realno gospodarstvo i njegovu produktivnost, šteti međugeneracijskoj pravednosti, lišava poduzeća, posebno MSP-ove, dobro informirane baze ulagatelja i ozbiljno ugrožava otpornost, dobrobit i neovisnost kućanstava, a istodobno usporava sposobnost malih ulaganja da u potpunosti iskoriste tržišta kapitala te povećava osjetljivost građana na prijevare i zavaravajuće oglašavanje;

2. naglašava da bolja financijska pismenost te razumijevanje financijskog sektora i financijskih institucija neizravno doprinose financijskoj stabilnosti; naglašava da će poboljšana financijska pismenost omogućiti građanima da donose informiranije odluke o svojoj potrošnji, štednji, mirovinama, ulaganjima i financijskom planiranju za budućnost, što će doprinijeti gospodarskoj sigurnosti;

3. potvrđuje da se poboljšanjem financijske pismenosti može poduprijeti rast EU-a i potaknuti privatna ulaganja, dopunjavanjem namjenske strategije ulaganja popraćene održivim javnim financiranjem kako bi se potrebna ulaganja usmjerila za povećanje produktivnosti Unije, podupiranje zelene i digitalne tranzicije, jačanje sigurnosne i industrijske suverenosti EU-a te otvaranje kvalitetnih radnih mjesta;

4. potiče države članice da ažuriraju Preporuku Vijeća o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje[3] kako bi se financijska pismenost odredila kao neovisna ključna kompetencija;

5. smatra da su se mjere poduzete na razini država članica, kad su dobro usklađene s Komisijom, pokazale najučinkovitijima u promicanju sudjelovanja malih ulagatelja na tržištima kapitala, među ostalim putem mirovinskih sustava; smatra da se osnaživanjem malih ulagatelja da odluče kako će i gdje raspodijeliti svoju štednju poboljšavanjem financijske pismenosti može potaknuti veće sudjelovanje na tržištu;

6. naglašava da, iako je financijsko obrazovanje primarni alat za izravno rješavanje pitanja financijske pismenosti, to se obrazovanje mora dopuniti potrebnom regulatornom zaštitom i proaktivnim mjerama iz sektora financijskih usluga, uključujući zaštitu potrošača i sprečavanje prijevara;

7. ističe sve veću digitalizaciju financijskog sektora i potrebu da digitalne vještine budu ključan dio ili dopuna financijskom obrazovanju; u tom kontekstu napominje potrebu za dosljednim ažuriranjem alata za financijsko obrazovanje kako bi se uzeo u obzir digitalni napredak;

8. potiče države članice da u školske kurikulume, u svim fazama formalnog obrazovanja, integriraju dobno primjerene projekte financijske pismenosti kao oblik dopune digitalnom i medijskom obrazovanju te usporedno s formalnim programima, te da istodobno promiču inicijative za potporu nastavnicima; stoga potiče stvaranje mreža za osposobljavanje nastavnika koje podupire EU kako bi se promicale dosljedne i visokokvalitetne metode podučavanja financijske pismenosti diljem Unije, oslanjajući se na najbolje prakse država članica; ističe da su države članice koje su u svoje nacionalne kurikulume uključile financijsko obrazovanje među najuspješnijima u istraživanjima EU-a o financijskoj pismenosti;

9. potiče države članice da provedu obrazovne inicijative prikladne za sve faze života kako bi se potaknulo cjeloživotno učenje; shvaća da bi te inicijative trebalo uskladiti s važnim ključnim etapama u životu, kao što je završetak određene razine formalnog obrazovanja, ulazak na tržište nekretnina ili približavanje mirovini, kako bi se učinak tih inicijativa maksimalno povećao;

10. naglašava da je pri promicanju mjera ili inicijativa u području financijskog obrazovanja važno zaštititi načelo neovisnosti i transparentnosti;

---

[3] Preporuka Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje (SL C 189, 4.6.2018., str. 1.).

11. predlaže stvaranje europskog okvira naprednih financijskih kompetencija za odrasle, kao proširenje postojećeg zajedničkog okvira s modulima za osobno financijsko planiranje, usporedbu proizvoda, rizik i diversifikaciju te održiva ulaganja s nacionalnim platformama za učenje;

12. poziva države članice da odgovarajućim mjerama politike pruže poticaje za programe financijskog obrazovanja, cjeloživotnog učenja i financijske dobrobiti na radnim mjestima s ciljem informiranijeg donošenja odluka, osobito u vezi s mirovinama, srednjoročnim i dugoročnim ulaganjima, dopunskim mirovinskim osiguranjem i izradom osobnog proračuna; u tom pogledu ističe ulogu civilnog društva, posebno organizacija malih ulagatelja, i relevantnih socijalnih partnera u podupiranju i provedbi tih mjera, te potrebu za učinkovitom komunikacijom s građanima o njihovim mirovinama i očekivanim prihodima;

13. potiče države članice da sudjeluju u OECD-ovim testovima financijske pismenosti za mlade u okviru Programa za međunarodno ispitivanje znanja i vještina učenika (PISA) i uspostave redovite ankete za odrasle; ponavlja da je financijska pismenost koncept koji se temelji na rezultatima i da bi nacionalne strategije trebale imati jasne i mjerljive pokazatelje napretka, oslanjajući se na skup alata Međunarodne mreže za financijsko obrazovanje OECD-a za mjerenje financijske pismenosti i financijske uključenosti[4]; nadalje, napominje da bi postavljanje ciljeva i rezultata trebalo potaknuti nacionalnu odgovornost za strategije; savjetuje Komisiji i državama članicama da strategije financijske pismenosti učine u određenoj mjeri fleksibilnima kako bi ih se moglo prilagoditi u svjetlu rezultata eventualne procjene učinkovitosti;

14. ponovno ističe da su potrebne prilagođene inicijative usmjerene na zajednicu te se protivi univerzalnom pristupu; napominje da bi se te inicijative trebale temeljiti na nacionalnim mjerama i odražavati različite razine financijske pismenosti u različitim kontekstima, čime bi se doprinijelo širem i dosljednijem povećanju financijskih znanja; ističe položaj žena, mladih, starijih, osoba s invaliditetom i poteškoćama te građana iz ruralnih područja kao i potrebu mobiliziranja socijalnih partnera, sindikata, organizacija malih ulagatelja, gospodarskih komora, sektora financijskih tehnologija, mreža MSP-ova i pokreta civilnog društva te sektora financijskih usluga u zajedničkim nastojanjima da se odgovori na te specifične potrebe i da se razviju konkretni projekti što bliži građanima i zajednicama, a osobito građanima s nižim razinama financijske pismenosti te stoga najizloženijima financijskim šokovima i

---

4 OECD, „OECD/INFE Toolkit for Measuring Financial Literacy and Financial Inclusion 2022” (Skup alata Međunarodne mreže za financijsko obrazovanje OECD-a za mjerenje financijske pismenosti i financijske uključenosti za 2022.), OECD Publishing, Pariz, 2022.

najranjivijima na financijske prijevare; poziva na namjenske i ciljane programe za najranjivije skupine, uključujući one izvan formalnog obrazovanja;

15. napominje da su mladi izloženi financijskim uslugama, da im se one oglašavaju i nude u sve ranijoj dobi na brojnim kanalima, posebno društvenim mrežama, što pokazuje da je financijsku pismenost potrebno poticati od rane dobi;

16. ističe potrebu za ciljanim obrazovanjem o internetskim financijskim prijevarama, uključujući piramidalne sustave, umjetno povećanje cijene i prodaje te prijevarne investicijske zajednice; ističe da s obzirom na financijsku ranjivost treba povećati osviještenost o rizicima povezanima sa zaduženošću;

17. poziva na donošenje mjera za jačanje financijske pismenosti i poduzetničkih vještina osoba koje pokreću nove poslovne pothvate, s posebnim naglaskom na poduzetnike u nepovoljnom položaju, uključujući one izvan tradicionalnog obrazovnog sustava;

18. potiče države članice da omoguće i promiču sustave mikrokvalifikacija za osobe koje facilitiraju učenje odraslih (voditelje zajednica, socijalne radnike, sindikalne predstavnike);

19. poziva Komisiju da proširi mjere za učenje odraslih u okviru programa Erasmus+ i relevantne potprograme programa Digitalna Europa kako bi se državama članicama pomoglo da osmisle dobro prilagođene tečajeve za digitalnu i financijsku pismenost prilagođene, čime bi se osiguralo da se stariji građani i druge ranjive odrasle osobe mogu sigurno koristiti internetskim bankarstvom, mobilnim plaćanjima i digitalnim komunikacijskim kanalima;

20. ističe da su žene i dalje nerazmjerno pogođene niskim razinama financijske pismenosti, pri čemu žene čine 60 % Europljana koji imaju nisku razinu financijske pismenosti; stoga ističe da je potrebno premostiti i razlike u financijskoj pismenosti i rodno uvjetovane razlike u plaćama kako bi se žene gospodarski osnažile te kako bi se osiguralo njihovo potpuno sudjelovanje u društvu; poziva EU i njegove države članice da ženama zajamče pristup alatima, resursima i prilikama potrebnima za napredak, posebno u sektorima u kojima su i dalje nedovoljno zastupljene;

21. napominje da financijsko obrazovanje studenata i mladih odraslih osoba također može poboljšati financijsko znanje njima najbližih osoba, što ukazuje na mogući multiplikacijski učinak financijskog obrazovanja usmjerenog na mlade;

22. naglašava da je za financijsku pismenost potreban pristup financijama te stoga poziva nacionalna i europska nadležna tijela, u prvom redu nadzorna tijela, da provedu postojeće zakonodavstvo kako bi se osiguralo da su financijski instrumenti koji su na

raspolaganju na tržištu lako dostupni, primjereni u pogledu rizika i porezno privlačni te da se sve potrebne informacije o uvjetima njihova korištenja pružaju na transparentan i razumljiv način;

23. shvaća da je postojeći pravni okvir za financijske usluge, unatoč cilju poboljšanja transparentnosti, zaštite i objave informacija, često presložen da bi prosječnu osobu podržao u donošenju istinski informiranih odluka; uviđa da je važno građanima EU-a zajamčiti razumijevanje financijskih proizvoda i naglašava da inicijative za financijsko obrazovanje ne mogu zamijeniti potrebu za snažnim okvirom za zaštitu ulagatelja;

24. naglašava važnost i dodanu vrijednost javne potpore, posebno putem primjerenih poreznih politika, za inicijative za financijsku pismenost koje promiču pružatelji financijskih usluga i dionici iz industrije;

25. uviđa da su poduzeća iz EU-a ključni akteri u sveobuhvatnom pristupu poboljšanju financijske pismenosti u Uniji te da pružaju relevantan doprinos financijskom zdravlju građana;

26. u kontekstu EU-a ili nacionalnih inicijativa za promicanje financijske pismenosti, naglašava da bi prioritet trebalo dati inicijativama u regijama s niskim gospodarskim rastom, niskom štednjom i visokom zaduženošću potrošačkim kreditima, u kojima je rizik od prezaduženosti kućanstava veći;

27. naglašava da jačanje financijske pismenosti nije moguće bez većeg pristupa financijama za građane; poziva na stvaranje pristupačnijih financijskih instrumenata za sve građane, posebno one koji traže priliku za svoja prva ulaganja; traži provedbu postojećeg zakonodavstva kako bi se osiguralo da financijski instrumenti budu lako dostupni i da građanima pružaju potrebne informacije na transparentan i razumljiv način; u tom pogledu pozdravlja prijedlog Komisije o štedno-investicijskim računima kao potpornoj mjeri za stvaranje boljih financijskih mogućnosti za građane koji žele ulagati te poziva na to da takvi instrumenti budu dostupni u svim državama članicama kao dio okvira usmjerenog na stvaranje kulture ulaganja u Uniji;

28. predlaže stvaranje dobrovoljne paneuropske mreže dionika i nadležnih tijela i na nacionalnoj i na europskoj razini kako bi se nadogradila konkretna međusektorska i sveobuhvatna rješenja za povećanje razine financijske pismenosti i postigle dugoročne promjene u ponašanju u područjima kao što su izrada proračuna, štednja i odabir odgovarajućih proizvoda, uključujući istraživanje o trenutačnim nedostacima u znanju; naglašava da bi ta mreža trebala biti tehnički instrument bez političkog i komercijalnog utjecaja te da bi trebala imati transparentnu upravljačku strukturu; stoga ističe da je potrebno izbjegavati stvaranje trajnih birokratskih struktura i maksimalno smanjiti korištenje skupih vanjskih konzultantskih

usluga kako bi se dostupna sredstva dodjeljivala uslugama i projektima izravno usmjerenima na građane EU-a;

29. pozdravlja predanost Komisije organiziranju redovitih radionica u cilju promicanja slične paneuropske mreže i zajednice stručnjaka za financijsku pismenost iz privatnog sektora i neprofitnih organizacija; naglašava da se najbolje prakse, kodeksi ponašanja i vodeća načela financijske pismenosti ne bi trebali razvijati izolirano; stoga potiče Komisiju da razmotri uključivanje vladinih agencija i nacionalnih nadležnih tijela u tu zajednicu na *ad hoc* ili trajnoj osnovi;

30. naglašava da ulaganje u financijsku pismenost donosi visoke prinose u kontekstu gospodarskog rasta i jačanja financija pojedinaca, poduzeća i javnih tijela; stoga pozdravlja pilot-projekt o financijskoj pismenosti koji je nedavno odobren u okviru proračuna EU-a za 2026.;

31. ističe da bi se sve strategije, kako na razini država članica tako i na razini EU-a, trebale osmišljavati i provoditi u koordinaciji javnih tijela, organizacija građana, sveučilišta, sindikata i privatnih dionika; naglašava da bi mjere koje su razvile nacionalne vlade i Komisija trebale uzimati u obzir ključnu ulogu sudionika na tržištu;

32. poziva države članice da u svoje strategije za financijsku uključenost uključe pokazatelje financijske pismenosti te da inovativnim pravnim i administrativnim instrumentima promiču štednju i privatna ulaganja;

33. poziva Vijeće da donese preporuku kojom bi se utvrdila zajednička načela i minimalni standardi financijskog obrazovanja, temeljenog na pristupu koji obuhvaća suradnju između javnog sektora i privatnih dionika; predlaže da europska referentna točka za prikupljanje dobrih praksi, studija i alata na sustavan način uključi doprinose sveučilišta, organizacija civilnog društva, skupina za strateško promišljanje i financijskih institucija koje već imaju dobre rezultate u promicanju inicijativa;

Financijska pismenost kao temelj unije štednje i ulaganja

34. pozdravlja Komunikaciju Komisije od 30. rujna 2025. o strategiji EU-a za financijsku pismenost i prima na znanje njezina četiri stupa te naglašava da se takva važna inicijativa mora, po potrebi, hitno popratiti konkretnim mjerama;

35. pozdravlja namjeru Komisije da provede opširnu komunikacijsku kampanju i kampanju na društvenim mrežama o financijskoj pismenosti, u skladu sa strategijom EU-a za financijsku pismenost; Smatra da bi takva kampanja trebala biti trajna, višejezična, na razini Unije, razvijena u suradnji s nacionalnim tijelima, javnim radiotelevizijskim kućama, kulturnim mrežama i neovisnim organizacijama za provjeru činjenica, te da bi joj cilj trebalo biti

razotkrivanje financijskih dezinformacija, promicanje sigurnog ponašanja na internetu i upozoravanje građana, posebno mladih i starijih osoba, na prevladavajuće financijske prijevare; smatra da bi nacionalna nadležna tijela trebala provoditi ciljano informiranje putem društvenih i tradicionalnih medija kako bi se povećala osviještenost i poboljšala financijska pismenost;

36. podsjeća da je Europsko vijeće zatražilo hitne mjere, počevši u školama, radi promicanja financijske pismenosti u društvu; naglašava da su nova strategija EU-a za financijsku pismenost i mjere koje su u njoj utvrđene namijenjene znatnom poboljšanju razina financijskog obrazovanja diljem Europe te da bi ih trebalo iskoristiti kao alat za promicanje gospodarskog rasta i konkurentnosti, financijske jednakosti i jednakih mogućnosti;

37. napominje da je strategija Komisije za financijsku pismenost, kao dio unije štednje i ulaganja, usmjerena na konkurentnost i oslobađanje štednje i ulaganja, no ističe da bi također trebala sadržavati promicanje jednakih mogućnosti i financijsko osnaživanje svih građana; poziva na konkretne mjere kojima bi se građanima, posebno onima iz najranjivijih skupina, omogućilo da izgrade svoje bogatstvo, upravljaju njime i povećaju ga; poziva na to da se financijskoj pismenosti pristupi sveobuhvatno te da se ona iskoristi kao alat za promicanje gospodarskog rasta i konkurentnosti te financijske jednakosti i jednakih mogućnosti;

38. naglašava važnost oslanjanja nacionalnih i europskih strategija za financijsku pismenost na relevantne dokaze i analize prilagođene posebnim značajkama svake jurisdikcije; podsjeća da je potrebno sustavno praćenje i evaluacija financijske pismenosti kako bi se dobili usporedivi podaci za procjenu napretka tijekom vremena te naglašava da je ključno učiti iz najbolje prakse pojedinih država članica;

39. poziva Komisiju da u područje primjene strategije financijske pismenosti i u skup alata za države članice uključi poduzetništvo kako bi se poboljšala koordinacija u tom pogledu;

40. podržava cilj izrade akcijskog plana EU-a o internetskim financijskim prijevarama i podsjeća da je potrebno smanjiti visoku razinu financijskih prijevara s pomoću pouzdanih mjera sprečavanja i ublažavanja na regulatornoj, nadzornoj i administrativnoj razini;

41. naglašava da je potrebno usmjeriti napore na mirovinsku pismenost kako bi se doprinijelo sigurnosti građana EU-a u mirovini te zajamčilo da su građani EU-a svjesni važnosti javnih zakonskih mirovina, strukovnih mirovina i dodatnih osobnih mirovina; podsjeća na važnost proizvoda osiguranja i mirovinskih proizvoda kao načina štednje korisnih za financijsko zdravlje i sigurnost građana te

konkurentna tržišta kapitala, čime se potiče razvoj unije štednje i ulaganja;

42. poziva Komisiju i europska nadzorna tijela da održavaju, proširuju i redovito ažuriraju pretraživ i pristupačan repozitorij inicijativa EU-a za financijsko obrazovanje na razini EU-a i nacionalnoj razini, kako je opisan u dotičnoj komunikaciji Komisije, uključujući najbolje prakse povezane s programima koji se provode na radnome mjestu, projektima za uključivanje mladih i pristupima koji se temelje na zajednici kako bi se poduprlo širenje dobrih praksi iz država članica; naglašava da bi se taj repozitorij trebao temeljiti na postojećim platformama i infrastrukturi te da bi trebao u najvećoj mogućoj mjeri iskoristiti postojeće nacionalne i privatne resurse kako bi se izbjeglo udvostručavanje posla, što bi predstavljalo dodatno opterećenje za proračun Unije; naglašava da bi prioritet trebale biti kvaliteta i usporedivost dostupnih informacija; ustraje u tome da taj repozitorij mora imati poseban odjeljak o resursima za kibernetičku sigurnost i sprečavanje prijevara, izrađen u suradnji s nacionalnim agencijama za kibernetičku sigurnost; ističe da bi repozitorij trebao uključivati i inovativne i dokazane inicijative zemalja izvan EU-a koje bi mogle poslužiti kao nacrti za djelovanja EU-a, no i dalje bi trebao biti troškovno učinkovit i da ne bi smio stvarati dodatno nepotrebno administrativno opterećenje za uključene dionike;

43. naglašava da bi projekti financijske pismenosti koji se financiraju ili sufinanciraju sredstvima EU-a ili koje provode javna tijela trebali biti popraćeni strogim instrumentima za procjenu, uključujući, prema potrebi, *ex post* evaluacije ili upitnike za procjenu razvoja financijskog znanja među polaznicima izobrazbi o financijskoj pismenosti te promjene njihovih financijskih navika;

44. poziva Komisiju da do kraja 2027. izvijesti o prihvaćanju i učinkovitosti strategije za financijsku pismenost, s informacijama razvrstanima po državama članicama i ciljnom području kad je to moguće, uključujući rezultate postignute u okviru mreže ambasadora, predloženi kodeks ponašanja i komunikacijsku kampanju na razini EU-a kao i na to da, u slučaju potrebe, predloži daljnje mjere; poziva Komisiju da te zaključke predstavi Parlamentu; poziva Komisiju da u tom pogledu svake tri godine objavi izvješće o napretku i/ili istraživanje Eurobarometra o financijskoj pismenosti;

45. uviđa da financijska pismenost može proizlaziti iz mnogih izvora te da je je postojanje raznih pristupa korisno; također uviđa da ljudi već istražuju mogućnosti za mala ulaganja s pomoću proizvoda koji su jednostavni za upotrebu kao što su fondovi čijim se udjelima trguje na burzi, često putem internetskih portala ili digitalnih aplikacija; naglašava vrijednost većeg sudjelovanja malih ulagatelja na financijskim tržištima za društvo i pojedinačnu financijsku sigurnost, pod uvjetom da su dobro informirani; pozdravlja pomak prema kulturi ulaganja među građanima EU-a, djelomično potaknut

medijskim i internetskim angažmanom, te poziva na to da se taj trend ubrza;

46. pozdravlja predanost Komisije programu regulatornog pojednostavnjenja i očekuje da će napori u tom pogledu dovesti do smanjenja složenosti financijskih proizvoda, uz istovremenu očuvanje visokih standarda zaštite ulagatelja; traži od Komisije da primjeni načela svoje strategije financijske pismenosti te načela proporcionalnosti, supsidijarnosti i analize utemeljene na dokazima u kontekstu potencijalnih inicijativa o regulatornim okvirima za bankarstvo, financijska tržišta ili osiguranja kako bi financijski proizvodi bili transparentniji i razumljiviji za krajnje korisnike, a da se pritom ne ugroze trenutačni standardi zaštite potrošača i ulagatelja; nadalje, smatra da je važno ta načela razmatrati u okviru planiranog obrazovnog paketa, predviđenog u programu rada Komisije iz 2026.;

47. ističe potrebu za sustavnom usklađenosti politika u pogledu financijske pismenosti, pravila o zaštiti malih ulagatelja, europskog plana za štedno-investicijske račune, drugih inicijativa u području unije štednje i ulaganja te propisa o bankarstvu i financijskim tržištima kako bi se zajamčila zaštita potrošača i očuvala ponuda transparentnih, ali lako dostupnih financijskih proizvoda za građane prilagođenih riziku;

48. naglašava da financijska pismenost mora obuhvaćati i vještine u području kibernetičke sigurnosti, uključujući prepoznavanje pokušaja *phishinga*, internetskih prijevara i prijevara uz pomoć umjetne inteligencije, te poziva Komisiju da poveže svoje strategije za financijsku pismenost i kibernetičku sigurnost s pomoću koordiniranih kampanja za podizanje razine osviještenosti javnosti;

49. podržava proglašavanje godišnjeg „Europskog dana financijskog obrazovanja” u svrhu promicanja aktualnih inicijativa za podizanje razine osviještenosti, nastavno na mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 16. srpnja 2025. naslovljeno „Financijska pismenost i financijsko obrazovanje za Europljane”;

50. ponavlja svoj poziv na sustavnu usklađenost sa zakonodavnim instrumentima koji nadilaze financijske usluge i bankarski sektor te naglašava da je važno zajamčiti da se pitanja financijske pismenosti uzimaju u obzir u kontekstu budućeg Akta o digitalnoj pravednosti i provedbe Akta o digitalnim uslugama kako bi se putem dužnosti platformi i pravila potrošačkog prava podupirali ishodi financijske pismenosti i sigurnih digitalnih ulaganja;

51. ističe da digitalna revolucija iza koje stoji umjetna inteligencija nudi priliku za kombiniranje financijskog obrazovanja s digitalnom pismenošću, pri čemu se financijsko obrazovanje može personalizirati primjenom umjetne inteligencije i raznih digitalnih

alata; poziva Komisiju da u izvješću koje će predstaviti Parlamentu istraži potencijal, rizike i ograničenja umjetne inteligencije u promicanju financijske pismenosti, uključujući personalizirane obrazovne alate temeljene na umjetnoj inteligenciji prilagođene različitim potrebama korisnika, te upotrebu tehnologije umjetne inteligencije za otkrivanje prijevara, obmana, uvjerljivih krivotvorenih sadržaja i drugih prijetnji koje stvara umjetna inteligencija;

52. naglašava da umjetna inteligencija može poduprijeti širenje cjenovno pristupačnog financijskog savjetovanja, omogućiti automatizirano personalizirano stvaranje portfelja, proširiti programe financijskog obrazovanja i poduprijeti pružanje prilagođenih poticaja kako bi se potaknulo ponašanje optimizirano za financijske ciljeve pojedinaca; ističe da alati umjetne inteligencije mogu nositi i znatne rizike ovisno o tome kako ih upotrebljavaju financijski influenceri; poziva Komisiju da pažljivo razmotri kako u tom pogledu pristupiti učinku umjetne inteligencije te ublažiti potencijalne rizike, uključujući rizike povezane s upotrebom osobnih podataka;

53. potiče Komisiju da integrira nacionalne sustave usporedbe za štedne i investicijske račune u mehanizam EU-a za usporedbu s izračunima za usporedbu koji uključuju cijeli trošak i vizualnim objašnjenjima za aspekte kao što su, među ostalim, rizik i povrat, složene kamate, inflacija i naknade;

54. u tom pogledu ponavlja da je prenosivost štednih i investicijskih računa među pružateljima usluga i preko granica važna za ispunjavanje ciljeva unije štednje i ulaganja te za porast financijske osviještenosti i pismenosti; u tom kontekstu uviđa da bi prenosivost štednih i investicijskih računa EU-a trebala biti cjenovno pristupačna i da ne bi smjela dovesti do oporezivanja;

55. poziva Komisiju da detaljno ocijeni mogućnost izrade sveobuhvatnog izvješća kako bi se utvrdila potreba i dodana vrijednost mogućih ciljanih zakonodavnih inicijativa za prilagodbu i pojednostavljenje temeljnih propisa političkim ciljevima usmjerenima na povećanje financijske, digitalne, podatkovne i medijske pismenosti;

56. naglašava važnost inicijativa i sadržaja o financijskoj pismenosti u rješavanju učinka koji ulaganja potaknuta standardima društveno odgovornog poslovanja, odnosno ekološkim, socijalnim i upravljačkim standardima, imaju na realno gospodarstvo te njihove šire vrijednosti za društvo;

57. ističe potencijalnu dodanu vrijednost projekata o financijskoj pismenosti, digitalnom utjecaju i zaštiti malih ulagatelja u okviru programa Obzor Europa, u skladu s potrebom da se u Uniju privuku svjetski talenti u području bihevioralnih financija;

58. naglašava važnost uključivanja sveobuhvatnih informacija o kriptoimovini utemeljenih na dokazima u inicijative financijskog obrazovanja;

Odgovornost financijskih influencera i digitalizacije za povećanje razine financijske pismenosti u Europi

59. ističe sve važniju ulogu financijskih influencera kao prenositelja financijskih informacija koji često ciljaju mladu i prethodno manje ciljanu publiku; prima na znanje njihov potencijal za poboljšanje financijske pismenosti, ali podsjeća na to da moraju poštovati postojeća pravila o financijskoj promidžbi i zaštiti potrošača te imati veću odgovornost prema svojoj publici; uviđa da su financijski influenceri sve izraženiji kao glavni kanal komercijalne komunikacije o financijskim ili investicijskim uslugama za određene skupine;

60. shvaća da sadržaj na društvenim mrežama pruža pristupačan protok informacija javnosti i naglašava da bi cilj svih inicijativa financijske pismenosti trebao biti promicanje odgovorne i pristupačne razmjene znanja, a ne ograničavanje kreativnosti ili dosega influencera;

61. ponavlja da postoji jasna razlika između financijskih influencera koji djeluju na transparentan način, odnosno prijavljuju sukobe interesa i promiču obrazovne sadržaje, i pojedinaca koji iskorištavaju financijsko obrazovanje kao paravan, postupaju prijevarno ili sa zlim namjerama, promiču neovlaštene proizvode ili pružaju nekvalificirane savjete, među ostalim slanjem izravnih poruka pojedincima ili poveznica u grupne kanale za razmjenu poruka, kako bi promicali špekulativne proizvode, klađenje ili igre na sreću, što je često suprotno pravilima EU-a o zavaravajućem oglašavanju i zaštiti potrošača; prepoznaje da se glavna djelatnost nekih od tih financijskih influencera često temelji na privlačenju pozornosti te da to može dovesti do promicanja visokorizičnih, špekulativnih proizvoda koji nisu prikladni za male ulagatelje, za što je potreban poseban pristup nacionalnih i europskih tijela; stoga naglašava da je potrebna učinkovita prekogranična provedba prava EU-a u tom pogledu te ističe ulogu Mreže za suradnju u zaštiti potrošača kako bi se to osiguralo;

62. potiče zajednicu financijskih influencera da prođu financijsko osposobljavanje kako bi mogli pripremati neovisni sadržaj i provjeravati istinitost informacija; potiče države članice da financijskim influencerima ponude osposobljavanje o pravnim obvezama i osnovama financijskog obrazovanja, koje bi nudila javna tijela i akreditirani pružatelji usluga;

63. napominje da financijski savjetnici podliježu strogim regulatornim zahtjevima, a financijski influenceri mogu *de facto* djelovati kao internetski financijski savjetnici, no trenutačno ne podliježu nikakvom posebnom regulatornom okviru, čime se ostavlja otvorena

mogućnost za obmanjujuće prakse; u tom pogledu napominje promjene koje se žele uvesti prijedlogom direktive o izmjeni direktiva 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2014/65/EU i (EU) 2016/97 s obzirom na pravila EU-a o zaštiti malih ulagatelja (Skupna direktiva o strategiji za male ulagatelje), kojima se nastoje ukloniti rizici koje financijski influenceri predstavljaju za male ulagatelje uvođenjem obveza za financijske influencere i društva za financijske usluge koja upotrebljavaju njihove usluge; napominje, međutim, da neke financijske influencere ne zapošljavaju ovlaštene financijske institucije niti oni nude odobrene financijske proizvode ili savjete te stoga ne potpadaju pod nadzor nadležnih tijela;

64. potiče Komisiju da u budući europski kodeks ponašanja za privatne i neprofitne organizacije izričito uključi financijske influencere i platforme za smještaj financijskih sadržaja, u prvom redu u vidu dobrovoljnog pečata za kreatore sadržaja kako bi se uspostavili minimalni zajednički zahtjevi u pogledu transparentnosti, upravljanja sukobima interesa i kvalitete pruženih informacija; naglašava važnost obveza i etičkih standarda za financijske influencere te za brendove koji s njima surađuju s obzirom na njihov potencijalni učinak na financijsku dobrobit njihove publike;

65. ističe da u skladu s postojećim regulatornim okvirom financijski posrednici moraju poštovati mjere kojima se nastoje postići visoki standardi zaštite ulagatelja; nadalje, napominje da su sastavni dio toga obvezne mjere i povezana ulaganja usmjereni na poboljšanje tehničkih vještina financijskih savjetnika; napominje da će se postignutim dogovorom o ažuriranoj strategiji za male ulagatelje uvesti zahtjev za pisani sporazum između financijskih influencera i investicijskih društava, čime će se povećati transparentnost i zaštita malih ulagatelja;

66. naglašava da je potreban jasan i učinkovit okvir zahvaljujući kojem će nadležna nacionalna tijela moći pratiti i nadzirati financijske influencere, štititi potrošače od dezinformacija i sukoba interesa te očuvati povjerenje u financijsko obrazovanje na internetu;

67. poziva internetske platforme da na transparentan način obavijeste potrošače o rizicima povezanima s rizičnijim financijskim instrumentima, primjerice upotrebom upozorenja o rizicima, te da uvedu alate za isticanje promidžbene prirode sadržaja kako bi se označio komercijalni sadržaj; preporučuje uvođenje brzih i učinkovitih instrumenata za učenje ugrađenih u sponzorirani sadržaj, usklađenih s okvirima kompetencija EU-a/OECD-a i s upućivanjima na pouzdane javne izvore;

68. naglašava važnost učinkovitog nadzora i provedbe pravnog okvira EU-a, posebno Akta o digitalnim uslugama i Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama, u vezi s komercijalnom

komunikacijom na internetu u cilju zaštite dobrobiti potrošača i smanjenja rizika od financijske štete na internetu;

69. poziva platforme da nastave promicati istaknute i legitimne edukacijske kanale o financijskoj pismenosti te ponovno ističe odgovornost platformi za identifikaciju i smanjivanje rizika od obmanjujućeg sadržaja i internetskih prijevara, među ostalim uvođenjem inovativnih funkcija u području označivanja komercijalnih poruka, rješenja za upozoravanje na rizik i ubrzanih postupaka prijavljivanja i djelovanja protiv nezakonitog ili očito štetnog sadržaja; napominje važnost održavanja regulatornog okvira koji je i dalje fleksibilan i koji može prihvaćati nove trendove na financijskim tržištima, čime se osigurava da regulatorni odgovori idu ukorak sa stvarnim kretanjima, uključujući ona povezana s društvenim mrežama i financijskim influencerima;

70. potiče platforme da poboljšaju svoju identifikaciju sadržaja i postupanje sa sadržajem koji bi mogao poticati piramidalne sustave ili druge potencijalno obmanjujuće prakse usmjerene na neiskusne male ulagatelje; naglašava potrebu za brzom i obveznom intervencijom platformi kako bi se uklonio obmanjujući ili prijevarni sadržaj s jasnim posljedicama za influencere uključene u takve aktivnosti;

71. naglašava da su potrebni obrazovni programi za financijske influencere kako bi se osiguralo da u potpunosti razumiju primjenjive pravne okvire, etičke standarde, obveze u pogledu transparentnosti i objavljivanja te važnost jasnog i uravnoteženog informiranja o koristima i rizicima koje nose proizvodi ili usluge koje promiču; nadalje, poziva države članice da promiču osposobljavanje financijskih influencera o pravnim propisima i etičkim standardima koje moraju poštovati pri promicanju financijskih proizvoda;

72. ističe društvenu odgovornost financijskih influencera s obzirom na njihovu sposobnost da povećaju doseg prema novoj publici i njihov doprinos povećanju razine financijske pismenosti; stoga poziva te digitalne aktere da doprinesu uspostavi europske strategije financijske pismenosti, da sudjeluju u događanjima i inicijativama koje promiču Komisija i/ili države članice te da pritom poštuju najviše standarde neovisnosti, transparentnosti i pridržavaju se pravila o nepristranoj financijskog promidžbi;

73. potvrđuje svoju spremnost za pružanje pomoći u procjeni dodane vrijednosti smjernica EU-a o komunikaciji financijskih influencera s obzirom na mogući negativan utjecaj nekih aktera uslijed njihova oglašavanja rizičnih proizvoda i neprovjerenih ili obmanjujućih savjeta bez dužne odgovornosti;

74. upozorava na činjenicu da, kada financijski influenceri na društvenim mrežama dijele bilo kakvo mišljenje o vrijednosti ili cijeni

financijskog instrumenta ili preporučuju strategiju ulaganja, čak i u obrazovne svrhe, oni možda objavljuju preporuke za ulaganja koje su obuhvaćene područjem primjene Uredbe o zlouporabi tržišta[5]; napominje da neke javne komunikacije objavljene na društvenim mrežama mogu predstavljati rizik povezan sa zlouporabom tržišta, tj. manipuliranjem tržištem, trgovanjem na temelju povlaštenih informacija i nezakonitim objavljivanjem povlaštenih informacija[6];

75. potiče Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala i nacionalna tijela država članica da izdaju praktične smjernice o tome kada se objave na društvenim mrežama smatraju preporukama za ulaganja u skladu s pravilima EU-a o zlouporabi tržišta te da pojasne obveze priopćavanja;

76. konstatira sve veću upotrebu financijskog sadržaja stvorenog umjetnom inteligencijom i poziva na uvođenje standarda za navođenje da je sadržaj stvoren umjetnom inteligencijom, u skladu s Aktom o umjetnoj inteligenciji[7] i sektorskim smjernicama o upotrebi umjetne inteligencije u uslugama za male ulagatelje;

77. poziva Komisiju da u potpunosti provede digitalna pravila EU-a, posebno Akt o digitalnim uslugama, kako bi se osiguralo da internetske platforme snose punu odgovornost za ublažavanje rizika i zaštitu potrošača od internetskih i financijskih prijevara, uključujući uvjerljivi krivotvoreni sadržaj stvoren umjetnom inteligencijom; nadalje poziva Komisiju, države članice i europska nadzorna tijela da ojačaju svoje kapacitete za praćenje i rano otkrivanje, uključujući upotrebom naprednih analitičkih alata, kako bi se bolje zaštitili ulagatelji i očuvalo povjerenje u financijsko tržište jer je povjerenje javnosti ključno za stvaranje financijske pismenosti i poticanje privatnih ulaganja;

---

5 Uredba (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta (Uredba o zlouporabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ (SL L 173, 12.6.2014., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/596/oj).

6 Warning „For people posting Investment Recommendation on social media” (Upozorenje za osobe koje objavljuju preporuke o ulaganjima na društvenim mrežama), 6. veljače 2024. izdalo Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala.

7 Uredba (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i o izmjeni uredaba (EZ) br. 300/2008, (EU) br. 167/2013, (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 i (EU) 2019/2144 te direktiva 2014/90/EU, (EU) 2016/797 i (EU) 2020/1828 (Akt o umjetnoj inteligenciji) (SL L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

78. podsjeća da su države članice u skladu s Direktivom o audiovizualnim medijskim uslugama obvezne promicati i poduzimati mjere za razvoj vještina medijske pismenosti i o tome izvješćivati Komisiju; potiče nacionalna regulatorna tijela za medije da prilikom primjeni svojih mjera usmjerenih na razvoj vještina medijske pismenosti obuhvate teme koje se odnose na financijsku pismenost i financijske influencere;

79. poziva Europski odbor za medijske usluge i Europski odbor za digitalne usluge da pruže dodatne smjernice o mogućim mjerama usmjerenima na povećanje digitalne i medijske pismenosti, uključujući aktivnosti povezane s financijskim influencerima, te da kontinuirano poduzimaju koordinirane mjere osmišljene kako bi se na najmanju moguću mjeru sveo rizik od toga da korisnici postanu žrtve financijskih prijevara ili prikrivenih komercijalnih komunikacija povezanih s financijskim ili investicijskim uslugama;

80. predlaže da Komisija organizira paneuropski sastanak na vrhu na kojem bi sudjelovali financijski influenceri, predstavnici financijskih usluga i financijske tehnologije, predstavnici potrošača i regulatorna tijela kako bi se ondje raspravilo o najboljim praksama za financijsku pismenost na internetu te istražili prikladni, proporcionalni pristupi za osiguravanje točnosti digitalnog financijskog sadržaja (kao što su samoregulacija ili dobrovoljni standardi); preporučuje da predloženi sastanak na vrhu okupi organizacije civilnog društva, sindikate, udruge potrošača te edukatore i institucionalne dionike;

81. poziva Komisiju i vlade država članica da surađuju s financijskim influencerima na izradi informativnih, odgovornih i zanimljivih ciljanih medijskih kampanja utemeljenih na činjenicama o prilikama koje proizlaze iz sudjelovanja malih ulagatelja na financijskim tržištima te da na privlačan način povećaju financijsku pismenost kako bi se izgradila kultura ulaganja u Europskoj uniji;

82. ističe da upotreba digitalizacije i umjetne inteligencije može stvoriti znatnu dodanu vrijednost u povećanju vidljivosti mogućnosti ulaganja, tržišnog natjecanja i transparentnosti pružanjem, među ostalim, alata za financijsku pismenost, usporedbe naknada i proizvoda te personaliziranih procjena povrata na temelju tržišnih podataka u stvarnom vremenu;

°

° °

83. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.